

СВОБОДА СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 131. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 6-го червня 1936. VOL. XLIV. No. 131. Jersey City, N. J., Saturday, June 6, 1936. THREE-CENTS

„УКРАЇНІЗАЦІЙНА“ ПОЛІТИКА НА ВОЛИНІ ПІД ПОЛЬЩЕЮ

Львів. — Польська преса розписується широко про „українізацію“ Волині. Нарікає, що Волинь є під впливом галицьких українських шовіністів і т. д. Про ті справи пише теж польський часопис „Волинь“, подаючи звіт з нарад польського громадянства Волині. Ті наради відбулися в Луцьку в квітні.

На думку часопису і польського громадянства, щле життя Волині повинно бути підпорядковане „організаційній“ конструкторській польськості на Волині. Тому сьогоднішня польська програма на Волині мусить бути зведена до: 1) зміцнювання під кожним оглядом польської людності на кресах і 2) зв'язання з нею всіх національностей, що мешкають на Волині, через злиття з польськістю невольських елементів на східні кресах, а передовсім українського населення, що становить там етнічну більшість.

Як видно, то ясно, просто і рішучо вирішили польські громадяни Волині свої плани щодо цієї корінно української землі.

ПРАВОСЛАВНА КОНСИСТОРИЯ В СПРАВІ ПАНАХИД ЗА С. ПЕТЛЮРУ.

КРЕМ'ЯНЕЦЬ (Волинь). — Православна Волинська Духовна Консисторія в Крем'янці розіслала повідомлення всім своїм підлеглим священикам, що архієпископ Алексій ухвалив благословенства на відправу жалібних богослужень і панахид за душу Головного Отамана Війська УНР, бл. п. Симона Петлюри „до всіх церквах Волинської Єпархії (Дієцезії)“. Особливо також „всечесне духовенство закликається супроводити жалібну молитву до Бога відповідним словом до пастви, присвяченим пам'яті Головного Отамана Петлюри“.

10-ЛІТТЯ ПРЕЗИДЕНТУРИ МОСЦЬКОГО.

ВАРШАВА (Польща). — Польська Агенція Телеграфічна подає, що в Варшаві і цілій Польщі святковано з великими парадними десятиліттю річницю урядування Гната Мосціцького, президента держави.

МІНІСТЕРСТВО СІМПАТИКІВ „НАРОДНОГО ФРОНТУ“.

ПАРИЖ. — Соціалісти, оперніши на поміч комуністів, осягнули своє і стоять тепер при владі, а їхній провідник Леон Блюм є прем'єром. Сталося це в хвили, коли сотки тисяч робітників вийшли на страйк по різних містах Франції. Париж є свідком такої події, що на другий день по об'являю владі Блюмом мають по'явитися на вулицях Парижа тільки соціалістичні й комуністичні газети. Місто не має відповідних запасів поживи ні палива. Покищо в Парижі ще найспокійніше, але ніхто не знає, що може статися кожної хвили. Блюм запевняє, що хоч він опирається на радикалів, то буде вести „помірковану політику“.

ФОРТИФІКУЮТЬ ГРАНИЦЮ ПРОТИ НІМЕЧЧИНИ.

ПРАГА (Чехословаччина). — Чехи числяться з тим, що Німеччина захоче відірвати від Чехословаччини німецьку територію з трьома мільонами німців. Тому рішено укріпити німецько-чеську границю, щоб тим чиним вилдержати на границі німецький наступ до цієї хвили, поки Франція зможе прийти в такій випадку з військовою допомогою.

ТРИ ЖІНКИ НА ВИСОКИХ СТАНОВИЩАХ.

ПАРИЖ. — В міністерськй кабінеті Блюма дано трьом жінкам місця товаришок секретарів. Між іншими славна дослідниця раду Ірина Кюрі стала товаришкою секретаря науково розвідки. Є вона дочкою славної Мадам Кюрі, винахідниці радю.

ДЕСЯТЬ УБИТИХ У СТРАЙКАХ У ЮГОСЛАВІИ.

ЗАГРЕБ. — В цій хорватській столиці нема покищо робітничих заворушень, бо робітниками хорватами, що почали страйкувати, кермує хорватська влада, що визнає своїм провідником Мачека. Зате в Сербії є повно кривавих заворушень, підчас яких вже згинуло 10 осіб.

СУМНА РОЛЯ ГАЙЛІ СЕЛЯСІЯ.

ЛОНДОН. — Етіопський цар далі одержує рйкні телеграми, в яких йому висказують вирази співчуття з приводу загарбання Етіопії Італією. Але позатим не годен він розвинути в Англії ніякої протиталійської акції. Лишається йому тільки тихо сидіти і ждати, що принесе хвиля.

ГОТУЮТЬСЯ ВБИВАТИ ЖИДІВ.

ЕРУСАЛІМ (Палестина). — Серед арабів ведеться далі шалена протипалестинська агітація. Є виразна пропаганда, щоб вбивати якнайбільше палестинських жидів. В той спосіб, кажуть арабські агітатори, зменшується число жидів, що вже є в Палестині, а далі відстрашується інших жидів від того, щоб імігрували до Палестини.

ГРКО ЖИДАМ І ПІД ПОЛЬЩЕЮ.

ВАРШАВА. — Підчас неовідкритої сесії польського союму польський прем'єр заявив, що возьме жидів у Польщі в спеціальну опіку. Сталося це тому, що яких 6,000 жидів утекли з Мінська, боячись погрому, бо жид убив польського фельдфебля.

ЗАНОСИТЬСЯ НА ТЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК.

У хвили, коли соціалістичний провідник Блюм стане прем'єром, готов вибухнути в цілій Франції генеральний страйк. Покищо вже тепер відчуває Париж дуже болючо брак молока. Пеується теж на складах мясо, бо нема леду. Робітники в фабриках леду вийшли на страйк. До цього заміняння треба ще додати те, що комуністи домагаються від Блюма радикальшої політики.

ДОМАГАЮТЬСЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ НАД РОБІТНИЧИМИ ЮНІЯМИ.

Підчас слідства так зв. Королівської Комісіїю Торджена в справі низької платні робітників у фабриках Домініон Текстілс Лимітед у Луїзвил, Кс. (Канада), представники Есошієйтед Текстілс Компані поставили „домогання“ Комісії, щоб уряд перебрав на себе контролю над робітничими юніями.

Своє домогання мотивували тим, що, мовляв, така „контроль“ доведе до одноформної та вищої заробітної платні. Під цю пору, коли робітники страйком добувають вищу платню — казали ті представники — то фірми, підвищуючи платню, змушені зменшувати продукцію, а це значить збільшення безробіття.

Комісія передасть домогання домініальному парламенту.

ТРАГІЧНИЙ ВИПАДОК.

У селі Кордишеві на Крем'янці нечлени п'ять селянок — М. Лизунова, С. Лизунова, П. Мельникова, Л. Рухакова й Христиня Лизунова копали глину. Підчас цього обсудулася земля й усіх їх засипала. Неважно забігли люди й вратувалися заглиблених, але при житті осталися тільки дві жінки, а три згинули від удуснення.

ЗВ'ЯЗОК МІЖ ОПЕРАЦІЄЮ І ПОГОДОЮ.

Що зміна погоди впливає на виследи операції, знали вже спеціалісти давніше. В останніх часах займався цим важним і цікавим питанням д-р Е. Раперт у віденській хірургічній університетській клініці. Він ствердив, що 90 відсотків поопераційних комплікацій виступають у тісній зв'язку зі зміною погоди, а тільки 10 відсотків виступають при сталій погоді. Також запалення шлункової кишки, запалення жовчового міхура, напади жовчевого каміння, запалення черевослинної (жюєн) атаки ниркового каміння, прориви шлункових і кишкових уразків (боляків) та інших хірургічних занедавань вказують тісний зв'язок зі зміною погоди. З обсервованих 240 випадків 210 випадків тісний зв'язок з зміною погоди. Д-р Раперт приходить до висновку, що хоч по правді погода не є одиноким причиною таких погіршень і ускладнень (комплікацій), то однак зміна погоди збільшує нахил у осіб, що є й так до того схильні. Тому він радить операторам, щоб у такі дні були дуже обережні з операціями.

СОВЕТСЬКОГОСНОЖИДІВ НА „СУСПІЛЬНО-КУЛЬТУРНИЙ ФРОНТ“.

В Москві відбулась 11 травня всесоюзна конференція жінок советських інженірів та вищих урядовців, яку „благословили“ своєю присутністю Сталін, Молотов, Орджонікідзе й інші советські головачі. Чоловіки цих жінок мають добре платні посади, отже їхнім жінкам не треба працювати на прожиток. Маючи багато вільного часу, рішилися ці жінки посвятити той час „суспільно-культурній“ роботі. Звідтіля й вийшла всесоюзна жіноча конференція, де вивчено стільки „ентузіязму“, що перед нею мусять піти в кулуарні збори інженерів. Комісар тяжкої індустрії, Грінка Орджонікідзе, мало не прослезився зо зворушення, заявляючи, що ця конференція буде „монументальною“ в історії Советів.

По довгих нарадах і дискусіях та після обкінення „дорогого“ Сталіна китицями цвітів конференція вирішила, що ті советські жінки, які не потребують заробляти на прожиток, повинні присвятити свій час на таку культурну роботу, як — наприклад — наглядати, щоб з советських ресторанів виганяно мухи, що досі безкарно плюгавлять найкращі советські страви і псувають „товаришам“ апетит.

СКІЛЬКИ Є АНАЛЬФАБЕТІВ У ПОДИНОКИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ДЕРЖАВАХ.

До висококультурних країн, де можна сказати, що нема людей, що не вміли би читати й писати, треба зачислити Німеччину, Австрію, Англію, Скандинавські краї, Голландію й Швейцарію. В Бельгії є анальфабетів 7,5%, в Італії 26,8%, в Польщі 32,7% (на українській землі під Польщею цей відсоток є понад 45%, а в останніх літах росте застрашуючо), в Болгарії 39,7%, в Еспанії 43%, а в Португалії дві третини мешканців, що мають понад 10 літ, не вміють читати, ні писати.

ГОРЮЧИЙ ВІЗ З ТРУПОМ.

Біля села Ковтів на Луччині люди затримали пару коней з останками спаленого воза, на якому лежало тіло мужчини. Слідство устійнило, що вбитим був Теодосій Будзак з села Серлячки на Горохівщині, якого напали по дорозі опришки, вбили, обмотали соломомою й підпалили на возі.

КОНКУРЕНТИ ДЕРЖАВНОГО МОНОПОЛЮ.

В селі Велика Омеляна на Рівненщині поліція викрила „фабрику“ самогону. Три „фабриканти“ — Михайло Гуменок, Теодор Семенук та Аполон Гуменок помандрували до „Іванової хати“.

СМЕРТНИЙ ЗАКЛАД.

26-літній Петро Гук з Солотвини (Станіславщина) заложився зі своїми товаришами за 10 золотих, що дупком випле лів мітри порівки. Гук заклад віврив, але по звільненні захитався й упав мертвий на землю. Причиною наглої смерті було те, що він затруївся алкоголем.

ХОЧУТЬ СТВОРИТИ МОРЕ НА МІСЦІ ПУСТІНИ.

З Європи подають, що італійці хочуть велитенську пустиню Данаکیل — „пекло Етіопії“ — повернути в море.

Італійська преса подає, що два італійські інженіри, Фазоль і Альбертеллі, саме починчили помірні праці, що їх ввели довгий час над бережжям Червоного моря. Тепер опрацьовують проект будови каналу, що лучив би пустиню Данаکیل з морем.

Пустиня ця творить велику кітловину, положеною 100 метрів вище від рівня моря, від межовою від нього гірським хребтом, 1,000 метрів високим. Канал лучив би плодотворні колонізаційні простори східної етіопської високорівні безпосередньо з морем. Треба вирити канал, 30 кілометрів довгий, щоб злучити пустиню Данаکیل із залівом Ганаکیل напроти острова Бака.

Нове море, що повстало б на місці пустині, малоб 180 км. довжини й 75 км. ширини. Воно цілкомо змінило б кліматичні і господарські умовини східної Етіопії. Будова каналу й наводнення пустині тривало б лише 3 роки.

„ПОХІД НА ОТАВУ“ БУВ КЕРОВАНИЙ КОМУНІСТАМИ.

Судова комісія в Ріджайні, що розслідувала ділу історію минулорічного походу безробітних з таборів у Бритіш Колумбії в Отаву і зв'язані з тим походом заворушення в Ванкувер, Келгарах і Ріджайні, 16 травня подала до публічного відома свій звіт. Комісія, в якій склад входили судді Дж. Т. Бровн і В. М. Мартин з Ріджайні та суддя А. Е. Довк з Принс Алберта, ствердили, що похід уплянували та ним керували „большевізуючі юні робітників у таборах безробітних і комуністи“.

Комісія не знайшла оправданія для закидів, що поліція підчас рейду в Ріджайні на „Домініон Дей“ поводилася надто брутально з маршою демонстрації. Вона — кажеється в звіті — виконувала доручення домініального уряду, що мав право в своїй акції (перервання дальшого походу безробітних), тому, що заки цей похід був би дійшов в Отаву, то було би багато жертв у людях і багато заволоду в різних містах Канади.

КІТКА МАНДРУЄ.

Коти привязуються до місця так, як пси до людей. Хто не вірить, нехай прочитає таку новину, написану з паризької преси: один паризький купец переїхав до Марселі разом з улюбленою своєю кіткою. За якийсь час кіткою шезла Гада, що препала. Неважком приятелі з Парижа повідомили його, що кітка вернула до Парижа до його старої хати. Кітку відіслано знов до Марселі. Вона втекла в друге до своєї паризької хати, дорозу з Марселі до Парижа (16 годин поїздом) перерегла за 8 днів. Як інстинкт показав їй цю дорозу — теж річ подиву відна.

РЕПУБЛІКАНЦІ ЗАСТАНОВЛЯЮТЬСЯ НАД ПОМІЧЮ БЕЗРОБІТНИМ

ВАШІНГТОН. — Група републиканців виробила план помірної безробітним, що його хотять віддати під наряду Републіканської Партії в Клівленді. На основі того плану розділ грошей для боротьби з безробіттям мусів би бути цілковито вільний від партійних впливів. Гроші розділювалося між стейти праці, що їх ввели довгий час над бережжям Червоного моря. Тепер опрацьовують проект будови каналу, що лучив би пустиню Данаکیل з морем.

РЕПУБЛІКАНЦІ ШУКАЮТЬ ПЛЯТФОРМИ.

КЛІВЛЕНД. — З надходячою конвенцією Републіканської Партії в Клівленді чимраз більше звиходять на явний розбіжності. Серед самих републиканців зарисовується поділ на дві більші групи: одна східна група, що представляє важку індустрію, а друга західна, що заступає рілляництво. Промислова група є за вдержання сталої валюти і за зменшення митових тарифів. Друга група якраз навпаки, є за реуляцію вартости долара і проти знесення мит.

СІРЯГАЮТЬСЯ ПРОТИ ЛАНДОНА.

КЛІВЛЕНД. — Полковник Макс і сенатор Бора, які також хотіли би дістати номінацію на президентських кандидатур, в обличчі загрози, що нею для них обох являється губернатор Ландон, задумують хвилю злучитися разом, щоб повалити кандидатуру Ландона, а потім уже розраховуватися між собою, хто з них має від Републіканської Партії мандувати у надходячих виборах на президента.

ЗБІЛЬШИЛИ МИТА НА НІМЕЦЬКІ ПРОДУКТИ.

ВАШІНГТОН. — Тому, що Німеччина дає субвенції своїм експортерам, що в дальшому біту ставит у прикрі становище американських експортерів, федеральний уряд Злучених Держав рішив піднести мита на німецькі продукти, як фотографічні апарати, столові накриття, рукавички, шкірні вироби і т. п. Тим рішенням будуть дітнені коло 35% усього німецького імпорту до Злучених Держав.

ПОГОДИЛИСЬ І ЛЮДИ ВЕРТАЮТЬСЯ ДО ПРАЦІ.

КВІНС (Лонг Айленд). — Сварка між головою „Доблю Пі Ей“ Ридером, і посадином ділянки Квінс, Гарвеєм, починчалася настільки, що роботи на Джемейка евені розпочалися наново. Внаслідок тої сварки, в якій великі риби назвали себе Фрежунами, була припинена на кілька днів праця, що в ній працювали біля 10,000 робітників.

БОРОТЬБА В АМЕРИКАНСЬКІЙ ФЕДЕРАЦІ ПРАЦІ.

ВАШІНГТОН. — Ювія робітників залізної індустрії по'ришила злучитися з групою юній, що ними керує Луїс. Через те вона приняла також засаду організуватися не на основі професії, тільки на основі промислу. В той спосіб біля пів мільона нових робітників приступлять до групи Луїса, що готов тепер дістати перевагу над групою В. Гріна. Група Гріна заповідає боротьбу проти того рішення.

КУДИ ДІВАЄТЬСЯ ПРАЦЯ ФАРМЕРІВ?

НЬЮ ЙОРК. — Комісар базарів, Феловс Морган, сказав, що з кожного долара, заплаченого у місті за ярину й овочі, фармер, що випродукував їх, дістає тільки 84 центи. Решта йде на хмари посередників, що розмножилися між продуктом і консументом. 16 центів іде на транспорт.

ЗНОВ ТЯЖКІ ПОСУХИ.

АТЛАНТА (Джорджія). — Цього року полуднево-східні стейти знов навістила велика посуха. Обчислення вказують, що вона досі накоїла шкоди на яких \$100,000,000. У багатьох міснях трава висохла цілком. Також горять ліси. В обличчі цього нещастя люди безсильні. Губернатор Джорджія, Талмедж, порушив усіх священикам, щоб у неділю пополудні молилися до Бога, щоб він післав дощ.

НАРОДНИЙ ФЕСТИВАЛЬ У ЦЕНТРАЛЬНОМУ ПАРКУ.

НЬЮ ЙОРК. — В неділю, в год 2:30 пополудні, дня 7 червня б. р., відбудеться в ньюйорськй центральній Парку народний фестиваль, у якому візьмуть участь доверх 20 національностей та відтанцюють у своїх народних строях 36 різних національних танків. Серед улашників є також українська група, що відтанцює „запорозький герць“.

ПОЛЯНИ ДОБИЛИСЯ СВОГО.

ВАШІНГТОН. — Сенат ухвалив закон, на основі якого день 11 листопада цього року вважається „днем Пулаского“, польського генерала, що брав чинну участь в американській боротьбі за незалежність.

ПЛАТНІ ВАКАНІ ДЛЯ РОБІТНИКІВ.

ДІТРОЙТ. — Автомобільна компанія „Пекард“ оголосила, що буде давати своїм робітникам, що працювали в неї рік або більше, щоденні платні ваканії у році. Також компанія рішилася відклатати певну суму грошей як піддержку для тих робітників, що їх мусить відправити з праці.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays. Owned by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Rate, 4 a week. Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1948.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. "Свобода": BERGEN 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BERGEN 4-1016. 4-0807.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧОРНИЙ ЛЕГІОН

Люди, що в своїй симпатії для європейського фашизму потішалися запевненнями, що щось таке в Америці неможливе, дістали за останній тиждень добру порцію фактів на отверезіння, коли дітройтська прокуратурія зовсім припадково попала на вдяряючі факти про тайну організацію, звану "Чорний Легіон". Багато самодовіренних американців нині очі протирає, читаючи ці факти в газетах та питаючи себе: Невже це наша Америка?

Факти справді вдяряючі, майже дивовижні. Перші відкриття вказували, що це організація вбивників, щоправда дуже жорстоких, але вбивників без політичних мотивів. Можна сказати, що назва організації для них занадто висока, бо це просто звичайна банда. "Пам'ятайте, що нашою ціллю є ломати, нищити, грабити й убивати наших ворогів" — була звичайна проповідь "капелана", "Чорного Легіону" до нових членів, що стояли під голим небом, оточені замаскованими людьми з револьверами в руках, зверненими на кандидатів "ордену". Політична закраска показується дуже скоро. "Новонавернені" склали "чорну присягу", що "присягнуть ціле своє життя послухови своїм старшим та що будуть уживати всіх сил для нищення анархістів, комуністів, римської ієрархії та їх прихильників". Кождий член присягав, що він є роджений в Америці, білий, протестант, не-жид, американський горожанин. Він мав заявити, що він вірить у самосуд (лінч) та обіцяти брати за зброю, "проти ворогів", скільки його покличуть. Він мав попірати при виборах тільки протестантів, забути за партію й пам'ятати тільки за прикази своїх старших офіцерів. Він мав прийняти кару смерті за всяке невиконання своєї присяги.

До чого зобов'язувала ця присяга, знаємо з учинків "Чорного Легіону". У події, через котру "Легіон" відкрито, "легіонери" вбили самосудом одного чоловіка нібито за те, що він побоями післав свою жінку в шпиталь, коли тимчасом жінка пішла до шпиталю родити дитину. "Легіон" підкладав огонь під маєтки "ворогів", як догадуються, спалив церкву о. Кохлина в Ройел Овк. Він ширив національну ненависть до муринів та до імігрантів. Він побивав буками й убивав людей нібито за радикалізм, а на ділі людей, що організували робітників в автомобільних фабриках.

Члени кажуть, що "Чорний Легіон" має 6 мільйонів членів, але це відвід перехвалка. Однак правдою є, що його руку чути було в політиці в стедах Мишиген, Індіана й Огайо та поза ці стейти. Кажуть, що він має між членами суддів, поліційних урядників, адміністраційних урядників. Через те побоюються, що ці впливові люди скоро затушують факти про "Чорний Легіон". Які наслідки це може мати для людей в Америці, відомо кождому. В інтересі народу лежить, щоби факти про цю скриту організацію викрито й розголошено від першого до останнього.

ЧЕРВОНИЙ ФАШИЗМ

Українська комуністична преса в Америці доказує, що українським соціалістам в Америці чи Канаді не лишається ніщо інше, лиш тільки разом з більшовиками в "однім народнім фронті". Вона каже тутешнім соціалістам, що й у Галичині українські соціалісти знайшлися разом з комуністами в однім "народнім фронті", як це виказали останні криваві демонстрації у Львові. В такім самім фронті стоять теж соціалісти по інших краях. Комуністи хвалять соціалістів, що вони тепер забули за ріжницю, а бачать тільки одного великого спільного ворога — фашизм.

Де тепер про те, щоб знайти причину, чому саме соціалісти повели таку шалену агітацію проти фашизму, що аж взялися творити з комуністами "народній фронт". Де саме міститься причина тої агітації соціалістів до фашистів? Яка властиво ріжниця між фашизмом і більшевизмом?

Соціалісти кажуть, що виступають так завзято проти фашизму тому, бо він знищує свободу слова і друку; бо він завів політичну, і до певної міри культурну, диктатуру; бо він визискує робітничий люд. Але ж хіба посліпи соціалісти і не бачать, що таке саме діється теж і в більшевицькій Росії? Хіба може хтонебудь з них твердити, що там є свобода слова? Що там нема диктатури? Хіба заперечить хто, що там нема терору, що там не розстрілюють тисячами людей, а сотками тисяч не засилають на заслання? Хіба посьміє хтонебудь твердити, що там є свобода друку і що дозволено творити ріжні політичні партії?

Хіба заперечать наші соціалісти, ті самі, що так шляхотно виступали проти німців, коли останні палили твори небажаних авторів, що більшовики не робили того самого, і то в далеко ширших розмірах? Хіба посьміє хтось заперечити, що більшевицький уряд не використовує робітників, що не виплачує їм повну належність за їх працю і не залишає собі "надвишки"? Хіба скаже хто, що робітники в Росії мають свободу творити робітничі союзи і вразі охоти можуть виходити на страйк? Хіба заперечить хто, що "стахановщина" це не те саме, що "система поту"?

Чомуж тоді соціалісти, що так завзято протестують проти фашизму, проти диктатури, проти неволи, проти здавлення свободи слова і друку,

проти визиску робітників, забувають про те, що діється в Росії? Чому вони кумаряться з більшовиками, чому творять "спільні фронти", чому соціалістичний П. Інтернаціонал вирішив помагати червоній Росії? Чому в щоденному життю соціалісти уладжують з більшовиками спільні демонстрації, йдуть разом до виборів? Чому?

Коли фашизм означає диктатуру, то в Росії є сто разів жорстокіша диктатура ніж в Німеччині чи Італії. Коли фашизм означає здавлення політичної свободи, то якраз в Росії ніхто не може й подумати про створення політичної партії, іншої, ніж більшевицька. Коли фашизм означає захоронування свободи думки і друку, то якраз у більшевицькій Росії розстрілюють навіть поетів за те, що вони сміють для своїх поем брати мотиви з національного життя, а не з московсько-більшевицького. Коли фашизм означає визиск робітників, то якраз у Росії визискують робітників і селян, переміняючи їх працю на будівельні фабрики і амуніції. В Росії згинувли мільони людей з голоду, а не в Німеччині, чи Італії. Коли фашизм означає концентраційні табори, то якраз у Росії є сотки тисяч на Соловках, Сибірі й інших місцях. Вони виконують там примусові каторжні роботи, як будови залізничних шляхів, каналів, укріплень і т. п. Коли вкінці, фашизм означає милитаризм, то якраз Росія збробіть по самі зуби і навіть цілком вихвалюється, що в неї найбільша і найкраще у зброєна армія на цілому світі.

Чи соціалісти на те все поспіли? Виходить, що вони цілком запряглися служити якійсь іншій струї, якій не йде ні про демократію, ні про свободу, ні про мир, ні про робітників, тільки про щось зовсім інше...

Люди, які справді цінують свободу, які справді є проти жорстоких диктатур, які справді є за демократію, які справді є за справедливий розділ економічних дібр, звели би боротьбу в першій мірі за колоско гнету, що нею є Росія. Кождий цього не роблять, а все своє вістря звертають проти інших диктатур, то наднін ненормальним явищем всі правдиві демократи повинні добре застановитися. Бо горлаючи з цілої сили лиш проти Німеччини й Італії, більшовики і їх приятелі соціалісти фактично заслонюють найжорстокіший червоний фашизм, яким є більшевицька Росія.

"НЕ БИЛО, НЕТ І НЕ БУДЕТ!"

(В 60-ліття ганебного емського указу з 1876 року).

Історія українсько-російських взаємин від найдавніших часів — це один довгий реєстр заперечування українства з російського боку. Державна адміністрація, церква, школа, військ — це все стояло на послугах "об'єднаних" тенденцій московського уряду, який би й деб він не був. Найбільше лиха і переслідувань з боку Москви зазнала українська мова. Так уже водиться "в культурному світі", що кождий подвиг на полі "обрусення" в старій царській Росії знаходив завжди "теоретично-наукове" обоснування. Коли провалилася теорія про "великоруськість" Київщини перед нападами татар — т. зв. теорія Погодіна-Соболевського, російськй вчені (Фльоринський, Соболевський, Лялунов і ін.) придумали нову теорію про т. зв. спільну праруську добу в розвою трьох східно-словянських мов і народностей (української, білоруської й російської), що ще досі не перестала бути актуальною для деяких учених (Якобзон). Ця теорія "обруськості" була заборолем царської Москви для пропаганди "руської" (російської) мови й нації до світової війни в Україні й Білорусі і ясне — вона мусіла вороже поставитися до українства, як політичного так культурного.

Опираючись на таких теоретичних засновках, московський уряд ішов систематичним походом на все, що могло нагадувати якунебудь відрубність України від Москви. Загально знані речі, нпр. заборона будувати церкви в українському трибальному стилі на початку минулого століття, постійна нагінка на українське друковане слово з боку уряду (від 1862 р. до 1872. російська цензура пропустила всього тільки одну популярну українську книжку!) і т. п.

Те все планоно цюкування українства переходить у наявну боротьбу з ним у 1863. р. т. зв. "укази" Валувєвського про те, що, мовляв, "никакого особеного малоросійського язика не було, нєть і быть не може", що українська мова це засмічений польонізмами "русский язык", що українці розуміють російську мову, отже це їх матерня мова й т. д.

Завершенням теоретичного й практичного поборювання українства царською Росією є т. зв. емський або Григорієвський "указ" з кінця травня 1876. р. Він заборонював усе, що появлялося друком в у-

країнській мові з винятком історичних памяток, етнографічних записів, і то при задержанні офіційного російського правопису.

Ось цей ганебний акт (за передруком його в "Громаді" Драгоманова в Женеві 1879 р.):

Государь Императоръ 1876 ми нуваши мах (1876 г.) Высочайше повелеть соизволятъ: 1) Не допускать ввоза въ пределы Имперіи безъ особаго на то разрѣшенія Главнаго Управленія до дѣламъ печати какихъ бы то нибыло книгъ и брошюръ, издаваемыхъ за границею на малоросійскомъ нарѣчьи. 2) Печатаніе и изданіе въ Имперіи оригинальныхъ произведеній и переводовъ на томъ нарѣчьи воспретить, за исключеніемъ лишь: а) историческихъ документовъ и памятниковъ и б) произведеній извѣстной словесности, но съ тѣмъ, чтобы при печатаніи историческихъ памятниковъ безусловно удерживалось правописаніе подлинниковъ, въ произведеніяхъ же извѣстной словесности отступленія отъ общепринятаго русскаго правописанія и чтобы разрѣшеніе на печатаніе произведеній извѣстной словесности давалось не иначе, какъ по разсмотрѣніи рукописи въ Главномъ Управленіи по дѣламъ печати. 3) Воспретить также различныя сценічныя представленія и чтенія на малоросійскомъ нарѣчьи, а равно и печатаніе на такомъ текстѣ къ музыкальнымъ нотамъ. Начальникъ Главнаго Управ. по дѣламъ печати Григорьевъ.

(Судьба українського слова від цього акту в межах довоєнної Росії (до 1905 р.) була відомою: на неї складалися впродовж десятиліть заборони цензури й конфіскація українського друкованого слова, що тут і там проридалося зза меж Росії. Ось кілька дат з довоєної реєстру подвигів російської доведеної цензури:

1880. р. — спалення українського перекладу Святого Письма.

1883. р. — заборона Кулішевої друкувати переклад Шекспірових драм.

1884. р. — заборона друкувати український переклад Одісеї Байди-Нищинського.

1885—1898. — конфіскація й заборони цензури в "Київській Старині".

І т. д. і т. д. через заборони й шовіністичну нагінку на українське слово приходило українське життя в довоєнній Росії свою хресну дорогу, щоб із тим більшою енергією прорвати всі штучні обмеження в роках останньої національної революції.

В 60-ліття ганебного указу царської Москви, що мав за ціл здушити все, що могло свідчити про живучість українського духа, насуваються самоміть аналогії: Чи тепер по тому боці Збруча обставини змінилися? Чи в т. зв. УСРР — комуністичному "раю" на землі відносини покращалися? Якби на справу не глядіти, треба ствердити, що сьогоднішній стало йому виконувати обовязки президента в такий спосіб, як це йому сумління наказувало, і це довело його до постанови: уступити. "І сум панує тепер з тої причини у всіх чехословацьких землях. Потіхою для них є лиш це, що ми з ним прощаємось лише як з головою нашої національної родини, котра його в своїм дитячім привязанню своїм "татіком" зве. Любов, поважання і вдяка всіх мешканців республіки не стають через його уступлення ані менші ані змінені. Президент Масарик дав

нішня червона Москва вірній спадкоємець і наслідник червоної царської Москви. Настанова Москви байдуже якої краски до українства є й має бути тільки одна: "не било, нет і бить не может!"

В 60-ліття невідлого замаху на українство з боку царської Москви на наших очах переводиться в т. зв. УСРР новий погром українства:

Одрубної мови від російської, від мови світової революції, мови Леніна-Сталіна в советській "батьківщині" не сміє бути!

Мовні засоби для українських і російських трулящих мас мають бути спільні!

Українська мова в УСРР призначена на злиття з російською по рецепті Марра!

Ось провідні гасла нового постишівського валуєвства на СУЗ.

Коли до справи підходити з ширшого становища, то боротьба чорної чи червоної Москви з українською мовою це не боротьба з "культурними цінностями", з назверхньою формою, це не боротьба тільки з мовою. В ній заключається, як це підкреслює в недавно опублікованій праці проф. Р. Смаль-Стоцький, національне питання цілого Сходу Європи.

Комуністична Москва, вірна традиції царської Москви, перервала природне впорядкування національного питання згідно з засадами самовизначення народів.

Тепер це питання загострилося і знову нарізає.

Історія показує нам його розв'язку в долі старої турецької імперії, Австро-Угорщини або царської Росії.

"І як не помогли "укази" колись, так не допоможуть і тепер! — ("Новий Час").

Я. Рудницький.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ.

МІЛВЛ, Н. Дж. — Проголошена збірка на повення у сумі \$24 походить з Мільвл, Н. Дж. Між жертводавцями має бути теж: Д. Колодчак 50 п.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РОЧЕСТЕР, Н. Я. Тов. Запорозька Січ, від. 367, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбулися у вівторок, 9-го червня, в годині 7-ми вечір, в галі парохіяльній, 303 Гумсон Був. Кождий член має прийти на ті збори, бо маємо важні справи до полагодження. Ще раз напам'яємо членів, щоб на тих зборах заплатили свої вкладки, або будуть суседавані з Товариства і У. Н. Союзу. — Микитинський, Антоній.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Д-р Кирило Трильовський.

Д-Р ЕДВАРД БЕНЕШ

НОВОВИБРАНИЙ ПРЕЗИДЕНТ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

(5)

Як голосували послы з Закарпатської України — не знаємо. Майже певно — всі вони голосували за д-ра Бенеша, але цей сумний факт, що вони досі не мають організованих своїх самостійних партій, а підбігають лише за чеськими, довів до того скандалу, що преса, оголошуючи вислід голофування, цілковито не врадує, чи є в чехословацькій сомі і сенаті які українці і як вони голосували. Читаючи ті звіти, приходиться паленити в сорому: з 600 тисяч закарпатських українців нема і сліду ніякого. Іх нема, іх не видно — ось до чого довела політика прищипок на чужих чоботах! Чи той сумний факт отворить їм нарешті очі — не знаємо...

автономію, але трохи поговорити нпр. про устанавлення ним границь Закарпатської України в 1919 році...

Вибори нового президента Чехословаччини і його заприсягнення відбулися з великою парадом у давній Владиславів саді на стариннім королівськй замку Градчині у Празі. Там зібрався Національний Собор, зложений з соймових послів і членів сенату, під проводом президентів обох парламентарних тіл. Був присутній і цілий уряд, а яко гості чужоземні дипломати та представники численних організацій.

Кождий нововибраний президент зложив присягу на конституцію, тоді понеслися гарматні вистріли, а на замку проявився президентський прапор. — Принявши gratulacii від присутніх, зійшов д-р Бенеш на замковий майдан, де переглянув під звуки національного гимну і одушевлених

окликів народу — почесно стотно. Відходячого до своїх апартаментів президента прощала військова музика весело пісню з "Проданої нареченої":

"Проч бих сми се не тешлі, Гдиж нам Пан Бог здраве дал?"

А за хвилю вийшов д-р Бенеш знову на замкову площу і сів до авта разом зі своєю жінкою і сином Масарика Яном, чехословацьким послом у Лондоні, та поїхали до Лянів, де мешкає старенький д-р Масарик. Тут на вступі до галади попитали його обі доньки Масарика, Аліса й Ольга, і всі разом пішли до кімнат старого президента, де разом зіли обід.

Цєю безпосередньою подорожжю до нього зазначив новий президент свою вдячність для свого довголітнього провідника й учителя: та замаркував, що і набудуче буде ступати його слідами.

Не лодуючи докладного опису вибору нового президента, ми всеж таки уважаємо за відповідне помістити тут бодай частину з промови, котру виголосив, відкриваючи

Національний Собор, президент сойму Ян Маліпетр. І так він сказав між іншим:

"Удача визвольного Масарикового діла перевершила усі сподівання. Мрії наших національних "будителів" стали дійсністю і Масарик сам не міг остаятись перед могутим, казковим враженням, як він пораз перший вступив на рідну землю, освободжену з трьохсотлітньої неволи. В його триумфальнім візді 21-го грудня 1918 р. до Праги, у візді, якому рівного не було може навіть і за славних чеських королів — завершувалося визвольницьке діло Масарика.

"Коли він серед нечуваного одушевлення народу їхав тою дією через Прагу — був він може одиниоком, що не піддався радісному олянню, але холодно розважав, що тепер не пора буде складати руки супокійно перед собою, але що стоїть перед ним ще дальша робота. І тому він зараз наступного дня подав Національному Соборові план, на підставі котрого держава будувати треба. І ніхто досі не був такий щасливий, щоб свою

науку про державу переміняти на дійсність. І лиш Масарикові удалося державу так, як він собі її в своїх думках уявив — дійсно збудувати і доказати слушність своєї науки.

"Треба взяти на увагу, що наша держава зістала збудована на перехрестю історії, на перехрестю політичних, господарських і культурних інтересів світа, на перехрестю радикально проти себе стоячих світоглядів: імперіалізму і демократії.

"Масарик оснував свій план на демократії, котрої беззастережним прихильником він був і досі й вірним полишався.

"Діло Масарика стало славним у ділім світі. І тепер той великий Масарик, котрого епоха може в історії стати сміло побіч золотого віку Карла IV-го і благословеного панування Юрія Подєбрада — тепер він усувається в приватне життя.

"Хребетний стовп його, що стояв все прямо перед могутими силами цього — похидивши тепер під напором схильних літ і хороби. Через це не-

можливим стало йому виконувати обовязки президента в такий спосіб, як це йому сумління наказувало, і це довело його до постанови: уступити.

"І сум панує тепер з тої причини у всіх чехословацьких землях. Потіхою для них є лиш це, що ми з ним прощаємось лише як з головою нашої національної родини, котра його в своїм дитячім привязанню своїм "татіком" зве. Любов, поважання і вдяка всіх мешканців республіки не стають через його уступлення ані менші ані змінені. Президент Масарик дав

своєю народові все, що сам мав, і що міг дати.

"На його дорозі у приватне життя супроводжає його наше щире бажання, щоби він ще довго, довго був для нас задержаний — він, Тома Гаррік Масарик, наш перший президент!"

Оклик "слава!" і грімкі оплески покрили ту промову Маліпетра.

І це було публічним прощанням президента визвольника з боку Національного Собору, котрий зараз безпосередньо потім вибрав новим президентом д-ра Бенеша.

(Далі буде).

УВАГА! УВАГА! СОЮЗОВЦІ З НЬО ЙОРКУ! ОТИМ ПОДАЮ ДО ВІДОМА, ЩО В СУБОТУ, ДНЯ 6-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE 6) 1936 РОКУ в годині 8-мій вечір відбудуться В САЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ, 217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ ЧЛЕНІВ УСІХ МІСЦЕВИХ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ. Є важні справи до обговорення, а тому урядники й члени всіх відділів повинні кождо прийти на ті збори. Реферуватиме гол. рек. секретар Д. Галиччн. 130-1 Ліля Гузар, гол. радний.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

НЕ ПРИЗНАЛИ.

Кацапська газета „Світ“ дуже горяться на вістку, що православні церкви на Волині починають українізуватися, себто вживати щораз більше українського язика.

Він бється з вісткою на всі заставки. Наперед сумує, що аж 125 церков уживають українського язика, а дотім нібито радіє, що інші вживають її лише по часті, а накінець докладає українцям неконсенсуальність, бо, мовляв, вони українізують православні церкви, а не українізують уніятських церков.

Та ці всі плачі й потіхи, видно, небагато допомагають, бо остаточно „Світ“ береться за старий, а випробуваний спосіб: скільки разів говорить про український язик, усе бере ці два слова у наводові знаки.

Отже не признає цього язика язиком. Певно думає, що від цього, чи „Світ“ признає український язик язиком, чи не признає, залежить усе.

Справді, кажуть, що когуть думає, що від його піяння сонце сходить, і якби він заснав, сонце не зійшло би.

СТАРЕ ПИТАННЯ.

Іван Франко писав на тему питання, чи український язик діалект, чи самостійна мова, поему ще в 1902-тім році.

Діалект, чи самостійна мова? Найлучше в світі це питання. Мільонам треба цього слова, і грихом усяке тут хитання. — починав він що поему у відповідь Антошкови П.

З того, що дехто за 30-літ нічого не навчився, ще не виходить, що й інші цілий час стояли на місці.

ПРОМИНЕ?

„Буть можеть, скоро проїдеть угар і на Волині“ потішає себе „Світ“, розуміючи під „угаром“ український рух.

Ага, ще треба пояснити слово „угар“. В українській мові його нема. Це московське слово, що по українськи значить „чад“. Слово „чад“ по московськи може значити лише „дітей“.

При таких мовних клопотах ледви чи стануть українці вживати московської мови, в котрій стільки слів, яких без словника не зрозумієш, а які, навіть як зрозумієш, ще українці нагадають інші слова й інші значіння.

ЩЕ ОДНО ПРИЗНАННЯ, АЛЕ ЧИ ШИРЕ?

Телеграфують з Москви про ще одну благодать московського большевицького уряду: цим разом заборонено большевицькій бюрократії карати або в якийнебудь інший спосіб кривдити людей за їхні колишні протикомуністичні симпатії або за їх непролетарське походження.

Як давніше демократи критикували ці обмеження людей за їх походження або політичні переконання, большевики нападали на демократів, кажучи, що революція не забавка та що ворога треба знищити безощадно до останку та що всякі балачки про рівність людей це „буржуазні забобони“.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БЕЙОН, Н. ДЖ.

Організаційні збори Союзу Українок

Користаючи з побуту головної організаторки Союзу Українок Америки, пані А. Рибаків, виконний комітет 19-го відділу С. У. А. в Бейоні, попросив шановну лекторку, відосити в день 25-го травня ч. р. доклад про потребу організації наших жінок та дівчат.

На зібранні явилось поважне число жінок та дівчат. Тільки чоловіки чомусь не явилися.

Пані М. Сенік, предсідниця 19-го від. С. У. А., привітала всіх в імені членів і представила відпоручниці головної управи: паню А. Вагнер, Н. Костецьку і А. Рибаків.

Першу покликано до слова паню А. Вагнер, як предсідницю головної управи. Вона пояснила деякі справи ділового характеру та зясувала цілі такої організації.

Опісля говорила пані А. Рибаків. Вона в дуже приступній формі оповіла, як то відомо українську жіночку від участі в громадянському житті, та які фатальні наслідки з цього маємо тепер. Вона представила, як інші культурні народи дбають про своїх жінок-матерей, щоб вони були свідомі патріотки, щоб горділися своєю національністю, шанували її, та щоб уміли пошанувати хочби й на великі жертви для свого краю й народу. Несвідомі матері не можуть виховати дітей своїх на свідомих громадян. Наші матері були все добрими робітницями, добрими господинями, кухарками, швачками, але не були патріотками, не мали гарячої любові до своєї вітчизни, не розуміли значіння волі для рідного краю. Вони вигодували своїх доньок, тишили їх красою, доброю долі їм бажали, але освіти їм не дали, бо самі їй не мали. А вороги з радости руки зтирали й фундаментально нищили наш цілий нарід на всіх ділянках нашого життя, з метою якнайскорше нас всіх знищити, винародовити, щоб не осталося сліду і по тих їх гарних донях. Несвідомі матері того доглянути не могли. Вони вигодували синів на міцних, здорових, а до дого слухняних рабів чужій, ворожій владі. Ті сини йшли до війська, служили вірно, й кров проливали за чужі й ворожі інтереси, не знаючи навіть про те, що несвідомо роблять собі й своєму народові кривду. В останній акті зриву нашого народу до свободи ми переконалися, що одною з багатьох причин, через що впала українська держава, була несвідомість українських матерей. Вони, через свою несвідомість, ховали своїх синів в соломи по стодолах, чи в лісі, їм їсти там носили й казали „нехай там інші б'ються“. А декотрі, хоч посилали, шептали на вухо, „синьку, та йди, але уважай на себе“. А замале число було таких матерей, котрі, виряджаючи своїх синів на боротьбу за Україну, казали: „сину, йди і вернись побідником, героєм, щоб ворог не сміявся над нами. Коли не вмоєш побідити, то і не вертайся, бо краща смерть, ніж неволя“. Мало таких було.

В. Мельничук.

ІСТОН, ПА.

Виступ українців у фестивалі.

Заходом „Міролюбного Товариства“ Істону відбувся в Котінгем Стадіон міжнародній фестивалі, у якому брала участь також група українських танцюристів. „Істон Експрес“ помістив-другого дня велику знімку української групи.

Дівчата годують мужчин...

Англійський журналіст Ч. Персон помістив у лондонських часописах опис свого побуту в етіопському місті Квора у раса Кабади. Рас Кабада знав орудувати при обіді ножем і вилами, якби європейці. Цікавився європейськими справами.

Обидли в наметі обвішаному килимами та зброєю. Замиць стола уставили плетені стільчики, а гості сиділи на подушках. Послугували три молоді, гарні етіопки. Подавали кілька страв етіопських, що тим ріжняться від європейських, що є занадто приперчені. Національна етіопська приправа паприка, що там зветься „бербері“, є в кожній страві. Отже подавали курку із солом з перцю, баранину в такому самому гострому сосі й багато інших страв. Етіопський обід цікавий ще тим, що гідь може сидіти й не рушитися, а голодний не вийде з обіду. Кожна з етіопок usługувала так: Як подавали страву, мила собі збоку руки, витирала їх рушником, а потім свої довгі пальці застромлювала в миску, що стояла перед кожним гостем. Шматок мяса, який зручно вийняла з миски, усміхаючись підносила до уст гостя та делікатно вкладала йому. Себто кормила гостя наче дитину. Ледви гість зів-цей шматок мяса, вже перед його устами з'являлася рука жінки та знову годувала.

Нині ми приходимо до голови по розум, нині по тій великій програмі наші жінки починають розуміти своє завдання й значіння в громадському житті. Жіноцтво зачинає добувати своє завдання в національному відродженні нашої нації. Бо хто ж дасть нашому молодому поколінню любов, вірність, пошану до свого народу, як це жінка-мати? Хто дасть тугероїв, що мають визволити наш нарід з неволі?

В НЕДІЛЮ, УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

7-го
Червня 1936
(SUNDAY
JUNE 7, 1936)

УКРАЇНСЬКЕ ЗАПОМОГОВЕ ТОВАРИСТВО ДНІСТЕР
ВІДДІЛ 361 УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА
— владшотує —

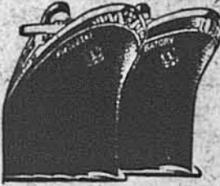
ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В ULMER PARK, FOOT OF 25TH AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

Парк отворений від 10-тої години рано до пізньої ночі. Вступ 50 центів. До танців буде пригравати дві оркестри: H. SERBINSKY AND HIS UKRAINIAN ORCHESTRA; MYRON BARON AND HIS ROYAL ARCADIAN.

Товариство Дністер запрошує українське громадянство прийти на цей пікнік, а не пожалуєте. На пікніку будемо приймати нових членів до Товариства і У. Н. Союзу. Тому користайте з нагоди, самі принімайтесь і своїх дітей вписуйте до такої поважної Організації, якою є У. Н. Союз.

За добру забаву і чесну обслугу ручить — Пікніковий Комітет.
Direction to Ulmer Park: Take at any B-M-T Subway Station "West End Line" Coney Island Train and get off at 25th Avenue Station, Brooklyn, N. Y. Park at right hand. Fare 5¢.

Подорож до
СТАРОГО КРАЮ
новими, пошпінними, модерними
моторцями
ПІЛСУДСКІ І БАТОРИ

Найближчі відпливи з Нью Йорку
14 ЧЕРВНЯ, 1 І 7 ЛИПНЯ
І 4 СЕРПНЯ

Лише туристична і третя класа.
Нема ліпшої третьої класи як
на мот. кор. „Пілсудські“ і „Ба-
тори“.

Голосіть до місцевих агентів
або до:

GDYNIA-AMERICA LINE,
32 PEARL ST., NEW YORK, N. Y.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ПАСЕИК, Н. ДЖ.

День Матери.

Дня 10, травня 6. р. заходом української греко-католицької громади в Пасейку, відбулося в українській галі, 212 Президент Стріт, Свято Матери. На програму свята складалися: реферат про Матір, що його виголосила пані Уляницька, хоріві виступи місцевої дітвори під про водом п. Грабаря, сольові танки і фортепіанові точки та деклямації.

Реферат про Матір був виголошений в глибоко патріотичному дусі і зате присутні нагородили бесідницю рясними оплесками. Також гарно виконали свої точки діти, за що виповнена галія теж нагородила їх рясними оплесками. Цим святом занялась була пані Уляницька wraz з іншими місцевими жінками.

М. Припхан.

„ЖІНОЧА ДОЛЯ“.

Громадянки-українки! Не тратьте звязків з Рідним Краєм! Найкраще поінформуйте Вас про те, що діється в Рідному Краю, як живе й борється за його долю українське жіноцтво, часопис для жінок: „Жіноча Доля“.

Чи знаєш, українська жінко, що за \$2.50 будеш мати в своїй хаті цілий рік часопис „Жіночу Долю“ і господарський часопис „Жіночу Волю“? Коли даси ще пів долляра, то доставитимеш крім господарського часопису ще й журнал для старшої дівочої молоді „Світ Молоді“.

Адреса всіх трьох часописів:
Zinocza Dola,
Kolomyja, ul. Zamkowa 37,
East Galicia, Poland.

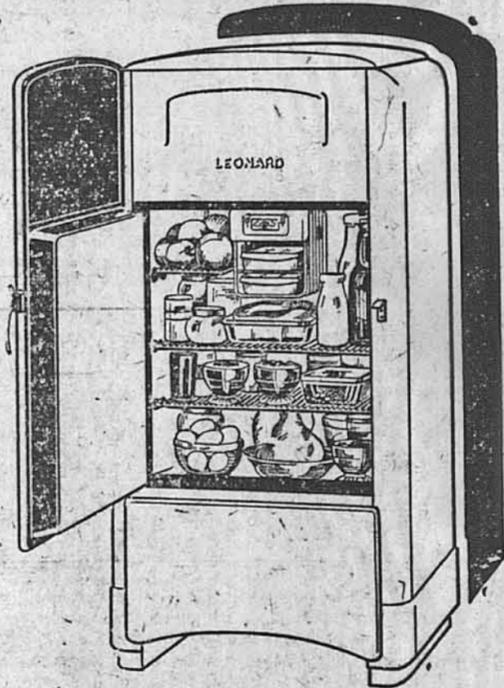
Д-Р ЮРІЯ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12 вечір від 6 до 8, а в параді рано від 10 до 12.

УВАГА! КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДАМИ ПАРОХІЯЛЬНОГО КОМІТЕТУ
УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВ. ЦЕРКВИ СВ. ВМЧ. ДИМИТРИЯ
В КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.

ПЕРШИЙ ВЕСНЯНИЙ ПІКНІК
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 7-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE) 1936 РОКУ
В ПІКНІКОВИМ ГОРОДІ MARKWALT'S GROVE,
В ІСТ РОВЕІ (EAST RANWAY, МІЖ РОВЕІ І КАРТЕРЕТ)
Початок в годині 4-тій пополудні. — Вступ 25 цент.
Гратиме українська оркестра М. Майка з Пасейк, Н. Дж.
Вразі непогоди баль відбудеться в німецькій салі при Рузвелт.
Українінці з ближкої й дальшої околиці сердечно запрошуюємо.
126,30
Комітет.

НІКОЛИ ПЕРЕДИМ НЕ БУЛО РЕФРІДЖЕРЕЙТОРА ТАКОЇ ВАРТОСТІ ЯК LEONARD

Найкраща шафка, яку колинебудь зроблено.
ЦІНА \$109.50.

Новий указувач температури, ніжний педаль до відчинювання дверей, пересувна полицка, кошник до вжитку, услужна полицка на дверях, автоматичне світло в середині, захорошувач горюдини, велика й обемиста шуфляда на сховки, у всіх тацах на лід грати з кавчюковими підкладами, п'ятьлітній протекційний плян.

А це лише найважливіші речі! Вам мабуть тяжко собі уявити, що цей новий LEONARD вам дає, аж поки не побачите його власними очима. Зайдіть до нас сьогодні. Переконайтеся, як легко ви можете стати власником цього найновішого холодильника!

SURMA
BOOK & MUSIC CO.
103 AVENUE A, (BET. 6th & 7th STREETS), NEW YORK, N. Y.

ДО РІДНОГО КРАЮ
ПРОДАЖА ШИФКАРТ — ПЕРЕСІЛКА ПРО-
ШЕРІ доларами — ВИШКУВАННЯ для приїзду
до Америки або назви корабля. — ПОЛАГОДЖУ-
ВАННЯ СПРАВ СТАРОКРАЙОВИХ І ІМІГРАЦІЙНИХ.
— ВИПОВНЕННЯ рйквородних апликацій — АСЕ-
КУРАЦІЯ домі і т. п. — Інформації і поради ДАРОМ.
Голосіть особисто або листовно до:
НАЙБІЛЬШОГО УКРАЇНСЬКОГО ШИФКАРТОВОГО БЮРА
E. S. WITKOVSKY,
130 EAST 7th ST.,
corner Ave A, NEW YORK, N. Y.

ГУРА!

Телеграфують з Москви, що одному московському лікареві вдалося оживити серце змерлої дитини.

Дитини цим не оживили. А шкода; вбили, большевики кількадесят мільонів людей, то хоч одного могли оживити.

ЧИМ ЗАЙМАЮТЬСЯ МОСКАЛІ?

У своїй розмові з представником ньюйорської газети „Новое Русское Слово“ відомий московський бас Шалаяпін каде цікаве світло на стан російської політичної іміграції.

Каже він, що Харбін, велике місто в Манчжу: „Харбін — московське місто. Але там такий страшний розкол. Там і фашисти, і монархісти, і ще інші численні групи. Але всі вони годяться в одному: всі просять. Дайте грошенят, пожертвуйте і на це і на те“.

Шалаяпін представляє справу так, гейби москалі тільки й займалися жebraцтвом („попрошайством“).

„Манчестер Гардіен“ дає інший причинок до образу зання російської іміграції на Далекому Сході: „Люди, що так гладко говорять про самостійність Манчука, повинні відвідати той край і подивитися власними очима, що японці є абсолютними панами в кожному департаменті уряду та що їм усяди по змозі сил помагає юрба московських політичних імігрантів, котрих головне заняття кидати підозріння на кожного, за кого вони думають, що з нього можна добути гроші“.

Це є люди, яких насікі москвофіли захвалюють нам на політичних провідників.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

У звіті на потерпілих від повени пропущено такі імена: І. Воробель і С. Могіла по \$1; І. Пелешак 50 ц.; М. Фецула 25 ц. Також справляємо імена, які не були подані докладно в звіті: В. Кардаш \$2; С. Корнас, М. Корнас і М. Процак по \$1; С. Каша, А. Зизяк, Марія Саламак, Н. Кунка й Анна Орзак по 50 ц.; М. Токкар 25 ц.

Центральний Комітет.

ЛІКАР КАЖЕ, ЯК УНИКАТИ ПЕРЕСТУДИ

Визначний спеціаліст жаровля сказав, що 32% всіх осіб в тім краю терплять від перестуди. Він підає думку, що „голодною справою“ в уніканню перестуди є підтримувати відпорність, яка унікає причин більше або менше ладнолізно.

НУГА-ТОН доказав себе чудовим тоніком для будови й ержування відпорності. Він їде просто до ослаблених організм. Дас їм більше сили, там, що вони є спосібні відкинути отруї, які є причинами багато слабостей. Тепер пора для нас підбудувати відпорність. Беріть НУГА-ТОН короткий час, а побачите чудові результати. Його продають і гарантують всі аптекарі. Ваші гроші звернуться, коли ви не будете ладнолізні. Одномісечне лічення за-Одного Долля. Легкий до брання і держати в хорошій стани.

На заїр беріть — УГА-СОЛ — Ідеальне Средство на розвілнення. 50ц.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

ДО КРАЮ

РОШІ

ПЕРЕСІЛАЄМО В ДОЛЯРАХ І ТЕЛЕГРАФІЧНО ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВІТА, СКОРО І ДЕШЕВО.

- Продаємо шифкарти на всі лінії до краю і з краю до Америки.
- Полагоджуємо всі краєві справи дешево і після прав краєвих.
- Продаємо і вимінюємо доми і фарми і полагоджуємо всі тутешні справи реальностей.
- В кожній справі просимо кожного Українця в Америці удаватися в повищих справах до свого українського бюра, котрого власником від 20 літ є Англі Пашук. Адреса така:

ANTHONY D. PASHUK
322 N. 8th Street Philadelphia, Pa.

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

SONS

By YAROSLAV KURDYDYK

(Translated from Ukrainian by Susie Hentosh and Nastasia Korivchak)

This cottage which stands alone by the roadside, not far from Halyeh, can be seen very plainly, when you ride the train from Lviv to Halyeh and approach the station.

Whenever you travel this way, stop at the cottage. There you will see a very sympathetic old, gray-haired lady. After you have spoken with her, she most likely will ask you to come into the garden behind the cottage, and show you a mound grown over with beautiful flowers, on which stands a high cross with these words:

"My darling sons, who fell for Ukraine-Mother". So they fell almost in front of their own home.

They were young, and swarthy like steppe-eagles. Their figures from head to toe looked as though they were moulded from bronze.

One was 16 years old, and the other 14. They were both of the same height.

Thus explains the old mother, and as she speaks of them her gray eyes stare searchingly far away over the fields.

Perhaps she sees them when they were small, romping around and picking flowers for her in the meadow which spreads like a colored blanket in front of the cottage.

The older was called Joseph. While yet a small boy, he made himself a gun out of wood; gathered the village boys out in the pasture and shouted in his childish voice.

"To our former capital—follow me boys. Hey, now then with all your might to the fort!"

As I looked at his small swarthy face frowned with determination, I said to myself: "That boy will no doubt grow up to be a soldier".

With my eyes on him, I think of Michael.

He was different. Quiet, shy and peaceable, with eyes as blue as the heavens.

Their father died while they were small and I brought them up as well as I could. Often I told them:

"My dear sons, love in your life just two things: your fatherland and your mother."

It will be twelve years on Green Sunday, that, my sons died not far from their own home. Over there, where the road turns to the right.

And she points with her feeble, workworm hands toward the road which stretches like a white band between the green fields. Then she continues:

"That day was so beautiful, that one just wanted to be alive. The earth all around was kissed with the golden sunlight and the fields hummed and rustled like the ocean."

Sometime before nightfall the Bolsheviks started firing at the capital and the city. In my orchard was a great throng of young men about the same ages as my sons,—and they said to me:

"Mother, the Bolsheviks are coming to Halyeh."

"But we will not surrender!"—says one, most likely the officer.

"We will protect and defend the capital, Halyeh. Let our ancestors who are lying in the high Halyeh castle ruins see that we are more gallant than even they."

My two sons listened and grew pale. I could not sleep that night. My sons had almost at once joined the ranks of the soldiers. Every one of them was trying his skill at shooting from a rifle and how to use a bayonet to protect themselves when the enemy unexpectedly jumps from behind.

Sometime toward dawn I fell asleep in a troubled dream. The soldiers went to attack. They left so quietly that I did not hear when they left. And with them went my sons.

Joseph the older said: "I will go with my soldiers, I will not allow those night robbers on my field."

The younger of my sons also: "If you are going to defend your native land brother, I will go too."

That is what the soldiers told me later.

I slept and yet in my dream I saw all they did.

The officer gave each one a rifle and said:

"Very well young volunteers, I will take you."

To the daring the world belongs!

And they went with the soldiers into action under the Halyeh station.

The battle was terrific. The Bolsheviks wanted to gain the station and bridge, at all costs.

The earth trembled as in a convulsion all morning, while the smoke covered the sun.

The soldiers rushed to the attack, and even though half of them had already fallen they held off the Bolsheviks, and did not let the cursed into the capital.

It was then that my sons fell. I remember that afternoon. I was restless, I could not find peace for myself, I was as unhappy as a fish trying to break through the ice. Like a leech a question stuck to my mind:

"Where o'where are my sons?"

Just at that moment I looked up and saw soldiers carrying them down the street.

Joseph's head was split in two, and Michael stabbed twice in the chest, had died while they were carrying him to me.

A sudden great grief held back my tears.

The officer walked up to me and said:

"Mother, you brought up your sons well. They were not ashamed of their native land, and may the ground be as light as a feather on their chests. And may the ground, which they defended, accept them in her embrace."

The soldiers buried them. Here as you see, under these three oak trees. At that time they were small, now they are broad full grown oaks. And so they sleep my dear sons in the shade of these trees.

Now shining tears are flowing from her grey eyes.

Nervously she wipes them, straightens her bent old body, and speaks in a strange clear voice, seeming not her own:

"From their blood grows a more stronger army. And so I

see—the soldiers will pass by my cottage and by this road they will get down off their horses and come and vow to their never-to-be-forgotten souls. "So feels my mother's heart that they will come, and that will be soon."

FINAL CHAMPIONSHIP GAMES

If some one were to tell you that two amateur basketball teams, with almost barren club treasuries, and no financial offers in sight, were interested and inspired enough to decide to travel a distance of over 700 miles in a two-day trip, at their own expense, and in the middle of balm May, just for the sake of playing a basketball game, you most probably would laugh it off and label such athletic enthusiasm as an impossibility. Yet, your curiosity would nevertheless dwell along the lines of who-what-where-when-how-why! Not to keep you in suspense, be informed that this is precisely what transpired with the playing of the Eastern and National Ukrainian basketball finals held under the auspices of the Ukrainian Youth's League of North America in Rochester, N. Y. on May 16-17th.

Chester and Monessen, both from Pennsylvania, were the two teams that made this sacrifice, and gave an example of one of the finest specimens of true sportsmanship and steadfast cooperation ever displayed among young Ukrainians! The players of the above teams sacrificed their personal comforts, time and money, to make possible the successful realization of such eventful enterprises. We may here add that in its two years of actual existence, the Sport Division of the U. Y. L. of N. A. has achieved its goals in its very first attempt, to put across the sectional tournaments, the naming of various area champions throughout the country, and climaxed with a national final! In view of the many hindrances, obstacles and rebuffs encountered, such attainments deserve even greater commendations: friend and foe will have to admit this to be so.

Handicapped by the lack of substitutes to replace the journey-weary Chesterites, the team was considerably handicapped in reserve strength, and fell victim, after a game fight, to the fast chester, and representatives of Area No. 4, by the score of 44-30, which gave Rochester the Eastern Ukrainian Basketball Championship!

Mike Krajowski, star forward of the saints, had a big night, scoring a total of 20 points, and overshadowing Linika's 12 points for the Chester crew. The game was cleanly fought, with Rochester leading from beginning to end, overthrowing a great team. Manager Bill Haschak of Chester displayed good sportsmanship throughout, by making no "kicks" as to the officiating, or alibis for losing.

In the after-game ceremonies, Bill Haschak, District Leader of

As reported in previous issues, the three surviving teams from the nation-wide elimination basketball play-offs, were Chester, Rochester and Monessen, forming on the map a near-perfect triangle of over 350 miles separating one city from another. But neither this great distance nor the above related obstacles stopped them from fulfilling their moral sport obligations. They stood by until the end, and the games came off in spite of everything. Certainly the cynics and the skeptics will now admit that real hard work, faith, confidence and persistency can produce results! Coming down to the "how" part, we are presenting a brief summary of the two championship games, according to the report submitted by Mr. Vincent Kowba of Rochester.

The Eastern Finals, held at Rochester's Central YMCA on May 16th, drew a small crowd. The game was capably handled by an AAU official, according to the amateur rules. It was however agreed that the ten and three-second rules be discarded because of Chester's unfamiliarity with them. Inasmuch as Chester brought but six players in its car, no player was permanently ejected from the game because of personal fouls committed. The system of rioting players was used.

The scene of the national finals game was at the CYMA court on the afternoon of May 17th. Monessen, Pa., champions of the Western Half, tackled Rochester, representatives of the East! The game was fast and furious, keeping the fans on the edge of their seats throughout.

The game was roughly played, keeping the officials on the go. However, the smooth team-work of the Pennsylvanians was too much for the New Yorkers, giving Monessen the game by a 40-28 score, and with it went the honors of being the first Ukrainian National Basketball Champions!

The big guns of the Monessen attack were Mike Denego and Al Kachmarik, who contributed 26 points between them for the Monessen cause. John Kuzynko thrilled the Rochester fans with his sensational one-handed shots from the side of the court. Steve Kowba and Mike Krajowski also played good all-around ball.

During the first half the lead changed hands several times, with the half ending in Monessen's favor, 16-12. There was more scoring in the second half, but the Denego-Kachmarik pace was too much for Rochester, and which decided the game. So, little Monessen put the West one-up on the East!

Immediately after the game, Vincent Kowba, who invited the games to Rochester, introduced Mr. Binashewsky, who, in the name of the Ukrainian National Association, presented the beautiful gold trophy to the Monessen Ukrainians! Mr. Paul Malinchak accepted the trophy, and was congratulated by both Messrs. Binashewsky and Kowba. This trophy will be seen at the fourth congress of the UYL-NA in Philadelphia on Labor Day.

After the game, refreshments and entertainment were provided for the visiting teams at the St. Joseph's clubrooms. This rang down the curtain of the year's basketball activities, and everything came off in perfect order! The game's summary:

Area No. 3, presented the League championship banner to Vincent Kowba, manager of the victorious Rochester team, for their great triumph. Several announcements relative to the finals game were made and the trophy exhibited. Refreshments and entertainment was later given to the players in the St. Joseph's clubrooms, and all had a good time!

The game's summary:

Table with 3 columns: G, F, T. Rows for Rochester players: Krajowski, Kuzynko, Salamacka, Terbuska, S. Kowba, S. Sorochtey, Hryzak. Totals: 18-8-44. Referee: Bittati; Umpire: Brown.

Table with 3 columns: G, F, T. Rows for Chester players: Linaka, Bartish, S. Morenko, Haschak, L. Sawicki, Luzak. Totals: 13-4-30. Score at half time: Rochester 23; Chester 16.

The National Finals

The scene of the national finals game was at the CYMA court on the afternoon of May 17th. Monessen, Pa., champions of the Western Half, tackled Rochester, representatives of the East! The game was fast and furious, keeping the fans on the edge of their seats throughout.

Immediately after the game, Vincent Kowba, who invited the games to Rochester, introduced Mr. Binashewsky, who, in the name of the Ukrainian National Association, presented the beautiful gold trophy to the Monessen Ukrainians! Mr. Paul Malinchak accepted the trophy, and was congratulated by both Messrs. Binashewsky and Kowba. This trophy will be seen at the fourth congress of the UYL-NA in Philadelphia on Labor Day.

After the game, refreshments and entertainment were provided for the visiting teams at the St. Joseph's clubrooms. This rang down the curtain of the year's basketball activities, and everything came off in perfect order! The game's summary:

Table with 3 columns: G, F, T. Rows for Monessen players: Miller, J. Kachmarik, Pishko, Denego, A. Kachmarik, Muran, Kotys. Totals: 19-2-40.

Table with 3 columns: G, F, T. Rows for Rochester players: Krajowski, S. Sorochtey, Kuzynko, S. Kowba, Terbuska, Hryzak. Totals: 11-6-28. Score at half time: Monessen 16; Rochester 11. Referee: Bittati; Umpire: Brown. ALEXANDER YAREMKO (Basketball Director of the Ukrainian Youth's League of North America)

ROCHESTER

ИДЬТЕ ДО СТАРОГО КРАЮ

ВЕВЕНГАРИЯ

КУНАРД ВХАЙТ СТАР

ЧОЛОВІЧИ І ЖІНЧІ НЕДОМАГАННЯ

DR. L. ZINS

БОЛИ НИГ

СВІЙ ДО СВОГО!

ПЕТРО ЯРЕМА

BRANCH OFFICE & CHAPEL

СВІЙ ДО СВОГО!

ШИФКАРТИ. на найбільшій та найкращій кораблі на всі прогулянки і то до всіх країв. Воротавляємо всі документи, потрібні до подорожі — паспорт, візи, пермити, акцизні, вешти, і тому наші пасажери ні мають клопотів в дорозі.

НИХЧІ ЦІНИ. Ми можемо дати знанню пливчі ціни. бо ми знизили значно свої сподівані ви датки.

БЛИЗНЯТА ТАРЗАНА.

Кроки і тріск еухих галузок кріпшали. Зопінга кинувся в корчі і потонув у них немов у воді. Заховавшись за зеленою стіною, він окинував появи тих, що їх кроки він чув уже раніше. Хлопці зривалися з корчем, за яким сидів схований канібал. Зопінга, побачивши їх, відткнув. Пальці на снізі звільнилися, а його губате обличчя пробігло зловіща усмішка.

Зопінга пролунав хлопців і коли вони відійшли кільканаціять стіп, він тихо висунувся з корча і котичим ходом пішов за ними. Він уже тепер не жалував, що у його силце не попала ніяка звірина. Тепер він мав перед собою дві жертви, яких біле тіло виглядало для канібала дуже апетитно.

Хлопці йшли собі безжурно, немов по лондонському парку. Док посвистував, а Дік час до часу зривав якусь зілля, вимахував ним та кидав, щоби по дорозі знов нове повітря. Обсервуючи їх, людюді хижо умихався, а пильно його дике лице запливала погорда. Він залюбки вдвигався у безборонні плечі, які кожної хвилі, без нараження власного життя, він міг прощати списую.

Але канібал здержував себе. Він любувався хлопцями, наче кітка зловленою мишею. "Коли вбю їх зараз, думав собі людюді, то їх тіла треба буде тягнути довгий шмат дороти, до села. Краще хай вони себе занесуть туди на власних ногах". Хлопці якраз пустилися стежкою, що вела простісно до села людюді.